

مخزن الاسرار حکیم نظامی گنجوی

(مخزن نول نه سرار چه حکیم نظامی گنجوی)

مترجم: شاعر کُردی سرا: سیاوش لطفی کار

زادگرو

شیراز کُرد

llamzagro@gmail.com

www.korab.ir

۱۴۰۲ هجری خورشیدی

نشانی انتشارات زاگرو: ایلام، خیابان اشرفی اصفهانی، کوچه سوم،

کدپستی: ۶۹۳۱۸۵۸۳۱۵ پلاک ۲۱۷ llamzagro@gmail.com

سرشناسه: نظامی، الیاس بن یوسف، ۵۳۰ - ۶۱۴ ق.

عنوان قرارداد: مخزن الاسرار، کردی

عنوان و نام پدیدآور: مه‌خزه نول‌نهر سرار چه کیم نزامی گه‌نجه‌وی / کردی

مترجم: شاعر کردی سرا، سیاوش لطفی کار؛

[با تصحیح و حواشی حسن وحید دستگردی]؛ [به کوشش سعید حمیدیان].

مشخصات نشر: ایلام: زاگرو، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری: ۱۳۳ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۳-۱۵۹-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: زبان: کردی.

عنوان دیگر: مه‌خزه نول‌نهر سرار چه کیم نزامی گه‌نجه‌وی

موضوع: شعر فارسی -- قرن ۶ ق.

موضوع: Persian poetry -- ۱۲th century

شناسه افزوده: وحید دستگردی، حسن، ۱۲۵۹ - ۱۳۲۱، مصحح

شناسه افزوده: حمیدیان، سعید، ۱۳۲۴ -

شناسه افزوده: لطفی کار، سیاوش، ۱۳۲۴؛ مترجم

رده‌بندی کنگره: PIR ۵۱۳۱

رده‌بندی دیویی: ۸۱۴/۲۳

شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۰۱۵۹۸

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

چاپ اول: ۱۴۰۲

بها: ۲۱۰,۰۰۰ تومان

طرح جلد: لیلا دهبالایی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸	پیشگفتار
۱۰	راهنمای تشریحی رسم‌الخطی کردی
۱۴	وه نام خودا
۱۵	وه نام خودائی ره‌حمان و ره‌حیم
۱۷	موناجان نه‌وهل ده ستایش خوداوهن
۱۹	موناجات دوم ده عجز و ته‌فسیر خوهئی
۲۱	ده وه‌سف جه‌زرت موسته‌فا (ع)
۲۲	ده وه‌سف مِعراج ره‌سوول
۲۵	نه‌عت نه‌وهل ره‌سوول (ع)
۲۷	نه‌عت دووم
۲۸	نه‌عت سِیِّم
۳۰	نه‌عت چوارم
۳۲	ده مه‌دح نه‌بولموزه‌فهر به‌رام‌شا
۳۳	ده خه‌تاب زه‌مین ماچ‌که‌ر
۳۵	ده ته‌رتیب نه‌زم ئی کتاوه
۳۸	ده فه‌زیله‌ت سوخه‌ن
۳۹	ده مه‌رته‌به‌ئی قسه‌ئی مه‌نزووم
۴۲	ده تئاو حه‌قایق ئوو شناخت دل
۴۶	ده حوزوور یافته‌ن دل
۴۷	ده خه‌لوه‌ت دل
۵۰	خه‌لوه‌ت دووم

- ۵۲ خه لوهت سیتیم
- ۵۷ قسمهت نهوئل ده وه سف حمزه رت نادم (ع)
- ۶۱ داستان پاتشائی ک نامورزش پهیدا کرد
- ۶۲ مهوزووع دووم ده محافظهت عدل
- ۶۴ داستان نههوشیره وان و مرخهیل
- ۶۷ مهوزووع سیتیم ده نیجاد ثنقلاب عالم
- ۶۹ حکایهت سوله یمان (ع) و ورد کشاورز
- ۷۱ مهوزووع چوارم ده رعایهت ره عیبهت
- ۷۲ حکایهت ملک سهنجهر
- ۷۴ مهوزووع پهنجم ده سفات به شهر و عجز بیری
- ۷۶ حکایهت
- ۷۷ مهوزووع شهشم ده نیجیل مهر حودات
- ۷۹ حکایهت رووی و ورد سهگ و سید
- ۸۱ مهوزووع ههفتم ده بارهئی نایم و جانه وهرهیل
- ۸۳ حکایهت فهره بدوون و ورد ناهوو
- ۸۵ مهوزووع ههشتم ده نافه رینش بهرتهری نه حوال
- ۸۷ حکایهت رووی
- ۸۸ مهوزووع نوهوم ده تهرک مهئوونات دونیا
- ۹۱ حکایهت زاهد تهوبه شکهن
- ۹۲ مهوزووع ده هوم ده نموودار ساحبه ززه مان
- ۹۴ حکایهت عیسا (ع)
- ۹۵ مهوزووع یازده هوم ده سهختی دونیا
- ۹۷ حکایهت هندی ساحو نه زهر
- ۹۹ مهوزووع دووازه هوم ده وداع نبی مه نزل

- ۱۰۱..... حکایهت
- ۱۰۲..... مهوزووع سیزدههوم ده تهرک عملایق
- ۱۰۴..... حکایهت حاجی وهرد سووفی
- ۱۰۶..... مهوزووع چواردههوم بیداری ده غفلت
- ۱۰۸..... حکایهت پاتشای زالم و پیر واعز
- ۱۱۰..... مهوزووع یانزههوم ده حدیس نهونامهدهگان
- ۱۱۲..... حکایهت
- ۱۱۳..... مهوزووع شانزههم ده چابوکرهوی
- ۱۱۵..... حکایهت کوودهک زهخمی وهرد رهفیهیل
- ۱۱۶..... مهوزووع هفدههوم ده تهجریدهخهلوته
- ۱۱۹..... حکایهت پیر وهرد موریدهیل
- ۱۲۰..... مهوزووع هیژدههوم ده بیوهفائی دیوبانورنههل روزگار
- ۱۲۱..... حکایهت جهمشید نوو نهدیم رازدار
- ۱۲۴..... مهوزووع نوزدههوم ده نستقبال ناخرته
- ۱۲۶..... حکایهت بلبل وهرد زاغ
- ۱۲۷..... مهوزووع بیسم ده وقاحت نهبنای دههر
- ۱۳۰..... داستان هاروونرهشید وهرد دهلاک
- ۱۳۱..... ده خاتمهئی کتاو

پیشگفتار



منظومه **مخزن الاسرار** اثر جمال‌الدین ابومحمد الیاس بن یوسف بن زکی متخلص به نظامی گنجه‌ای (گنجوی)، شاعر ایرانی است. نظامی از شاعرانی است که باید او را در شمار بزرگان شعر فارسی دانست. وی مانند دیگر شاعران بزرگ ایرانی توانست آثار ارزشمندی از خود به یادگار بگذارد. **پنج گنج نظامی** یا **خمسه**^۱ اصلی‌ترین و شناخته شده‌ترین اثر اوست که در قلمرو داستان‌های غنایی، دارای امتیاز بالاست و او را باید پیشوای این‌گونه شعر در ادب فارسی دانست. پنج گنج متشکل از پنج مجموعه شعر روایی بلند است شامل:

۱. مخزن‌الاسرار (برگردان فارسی: انبار رازها)، سروده ۵۷۰ قمری/۱۱۶۳ میلادی؛
۲. خسرو و شیرین، سروده ۵۷۶ قمری/۱۱۷۷ تا ۱۱۸۰ میلادی؛
۳. لیلی و مجنون، سروده ۵۸۴ قمری/۱۱۹۲ میلادی؛
۴. هفت‌پیکر، سروده ۵۹۳ قمری/۱۱۹۷ میلادی؛
۵. اسکندرنامه

مخزن‌الاسرار، نخستین مثنوی حکیم "نظامی" در زبان و ادبیات فارسی است که در قالب بیش از دو هزار و ششصد بیت منظوم شده که در سن چهل سالگی آن را به پایان برده است. سمانه جعفری و حسن شامیان در مقاله خود با عنوان: نمادشناسی خلوت‌های نظامی در مخزن‌الاسرار نوشته‌اند: این اثر چنانچه از نام آن برمی‌آید و به بیان خود شاعر، مخزن اسرار و رموز الهی و حاوی مطالب و بخش‌هایی است که درک مفاهیم آن، جز با فراتر رفتن از معنای ظاهری و کشف

^۱ - عربی: خمسۃ - برگردان فارسی: پنجگانه

نمادها و بن‌مایه‌های کهن‌الگویی آن ممکن نیست. بخشی که نظامی در آن به توصیف دو خلوت خویش با دل و ثمره آن پرداخته است، یکی از مهم‌ترین و پیچیده‌ترین بخش‌های مخزن الاسرار به‌شمار می‌رود. خلوت‌های دوگانه نظامی، روایتگر وقایعی است که برای او روی می‌دهد و در آن با عناصر کهن‌الگویی و نمادینی چون بهشت، آنیما، دل، باد، پیر دانا، سایه، هم‌چنین با نوزایی روحی و درونی حاصل از سرگذشتن بر زانوی تفکر روبه‌رو می‌شود. مخزن الاسرار نظامی گنجوی با تلاش، جدیت و پشتکار به زبان کُردی ایلامی منظوم و به هموطنان عزیز تقدیم شده است. از جهتی تدوین این کتاب با همکاری و کوشش آقای نعمت‌الله داودیان شاعر و ادیب ایلامی با خط و کتابت کُردی ایلامی صورت گرفته است. لذا قدردان تعالیت ایشان در این زمینه هستم. انشاءالله این اثر مورد توجه خوانندگان عزیز قرار گیرد و به‌عنوان گامی در جهت معرفی فرهنگ غنی زبان و ادبیات کُردی قلمداد گردد.

سیاوش لطفی کار

ایلام: ۱۴۰۲ هجری خورشیدی